Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January-2026

Course	**:**	**B.A. (Hons)**	**Date**	**:**	**17/02/2026**
Subject Code	**:**	**SOMJ-201**	**Time**	**:**	**3:00 PM to 5:15 PM**
Subject Name	**:**	**ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ**	**Duration**	**:**	**02.15 Hours**
			Max. Marks	**:**	**70**

પ્રશ્ન-1 ગરીબીનો અર્થ આપી, ગરીબીના મુખ્ય સામાજિક અને વ્યક્તિગત કારણો વિશે વિગતવાર સમજાવો. (14)

અથવા

જ્ઞાતિનો અર્થ આપી, જ્ઞાતિની લાક્ષણિકતાઓ અને જ્ઞાતિ અસમાનતાના કારણો વિશે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 દહેજનો અર્થ જણાવી, દહેજપ્રથાની વિપરિત અસરો અને નિવારણના ઉપાયો જણાવો. (14)

અથવા

વૃદ્ધાવસ્થાનો અર્થ આપી, વૃદ્ધાવસ્થાની મુખ્ય સમસ્યાઓ વિશે સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-3 વિકાસ પ્રેરિત વિસ્થાપનનો અર્થ આપી, વિકાસ પ્રેરિત વિસ્થાપનની વિસ્થાપિતો પર થતી અસરો વિશે વિસ્તૃત સમજાવો. (14)

અથવા

અપરાધ એટલે શું? વિવિધ વિદ્વાનોએ આપેલ અપરાધના પ્રકારો (વર્ગીકરણ) અને કારણો વિશે વિગતવાર માહિતી આપો.

પ્રશ્ન-4 **ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)** (14)

1. સામાજિક સમસ્યાનું સ્વરૂપ.
2. પ્રાદેશિક વિસંવાદિતાના કારણો અને પરિણામો.
3. છૂટાછેડાની અસરો.
4. પર્યાવરણીય પ્રદૂષણને નાથવાના ઉપાયો.

પ્રશ્ન-5 **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ)** (14)

1. હોર્ટન અને લેસ્લી (Horton & Leslie) અનુસાર સામાજિક સમસ્યા શું છે?
   (A) કુદરતી આફત (B) વ્યક્તિગત અસંતોષ
   (C) નોંધપાત્ર સંખ્યાના લોકો પર અણગમતી અસર કરતી સ્થિતિ (D) કાનૂની વિવાદ
2. રોબર્ટ નિસબેટ મુજબ સામાજિક સમસ્યાનું મુખ્ય કારણ કયું છે?
   (A) ટેકનોલોજી વિકાસ (B) સંસ્થાઓ વચ્ચે સંઘર્ષ (C) વસ્તી ઘટાડો (D) ધાર્મિક એકતા
3. ઓસ્કર લૂઈસ (Oscar Lewis) ની “Culture of Poverty” થિયરી મુજબ ગરીબી શું છે?
   (A) માત્ર આર્થિક સ્થિતિ (B) રાજકીય સમસ્યા (C) પેઢીદર પેઢી ચાલતી જીવનશૈલી (D) શહેરી વિકાસ
4. લૈંગિક અસમાનતા અંગે “પિતૃસત્તા” (Patriarchy) સિદ્ધાંત કયા અભિગમ સાથે જોડાયેલો છે?
   (A) સ્ત્રીવાદ (B) કાર્યાત્મકવાદ (C) સંઘર્ષવાદ (D) પ્રતીકાત્મક ક્રિયાવાદ
5. વ્યક્તિગતવાદ (Individualism) વધવાથી શું પરિણામ થાય?
   (A) સામૂહિકતા મજબૂત બને (B) પ્રાથમિક નિયંત્રણ નબળું પડે
   (C) પરિવાર મજબૂત બને (D) સંસ્કૃતિ અડગ રહે
6. “Untouchability” વિષય પર વિશ્લેષણ કોણે કર્યું?
   (A) ડૉ. બી. આર. આંબેડકર (B) જી. એસ. ધુર્યે (C) મેકાઇવર (D) પાર્સન્સ
7. જાતિ પ્રણાલીનું કાર્યાત્મક વિશ્લેષણ કોણે કર્યું?
   (A) જી. એસ. ધુર્યે (B) મૅક્સ વેબર (C) ટાલકોટ પાર્સન્સ (D) રેડક્લિફ બ્રાઉન

*****